

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2024/205

Karar Sayısı : 2025/88

Karar Tarihi : 27/3/2025

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Sakarya 3. İcra Hukuk Mahkemesi (E.2024/205, E.2024/206)

İTİRAZLARIN KONUSU: 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'na 28/3/2023 tarihli ve 7445 sayılı Kanun'un 6. maddesiyle eklenen geçici 20. maddenin Anayasa'nın 2., 35. ve 36. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline ve yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

OLAY: Muhafaza işleminin dayanağı olan haczin sona ermesi üzerine tasfiye işlemlerine başlanan araçların mülkiyetinin Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketine (MKE A.Ş.) ve yediemine devrine karar verilmesi talepleriyle açılan davalarda itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMÜ

Kanun'un itiraz konusu geçici 20. maddesi şöyledir:

“Geçici Madde 20- (Ek: 28/3/2023-7445/6 md.)

Bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, muhafaza işleminin dayanağı olan haciz kalkmış olup da yedieminde bulunan mallar, takibin yapıldığı yer icra dairesince bu madde uyarınca resen tasfiye edilir. Adalet Bakanlığı, tasfiye edilecek malların sayısını dikkate alarak takibin yapıldığı yer icra dairelerinden birini veya birkaçını ya da takibin yapıldığı yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan icra dairelerinden birini veya birkaçını tasfiye işlemlerini yürütmekle görevlendirebilir.

Tasfiye edilecek mallara ilişkin bilgiler, icra dairesince Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sisteminde duyurulur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on gün içinde gümrük idaresi, 4458 sayılı Kanun kapsamında serbest dolaşımda olmayan tasfiye konusu malı, gümrük işlemlerini yapmak üzere teslim almadıkça, müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca mal tasfiye edilmez ve tahsil dairesi, üçüncü fıkradaki süreyi takip eden on gün içinde, 6183 sayılı Kanun uyarınca üzerinde haciz bulunan tasfiye konusu malı muhafaza ve/veya satış işlemlerini yapmak üzere teslim almadıkça, müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca mal tasfiye edilmez ve borçlu, dördüncü fıkradaki süreyi takip eden on gün içinde, tarife göre belirlenen yedieminlik ücretini ödemek suretiyle malı teslim almadıkça müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca mal tasfiye edilmez ve rehin hakkı sahibi, beşinci fıkradaki süreyi takip eden on gün içinde, rehinden kaynaklanan haklarını kullanarak bu durumu icra dairesine bildirmezse müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Sicile kayıtlı mallar bakımından yukarıdaki fıkra uyarınca mal tasfiye edilmezse icra dairesi, altıncı fıkradaki sürenin dolmasını müteakip gecikmeksizin malın, kanunun elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışa ilişkin hükümleri uyarınca resen satışını yapar. Satış ilanları, sadece elektronik satış portalında yapılır. Malın son iki yıl içinde yapılan kıymet takdiri yoksa resen kıymet takdiri yapılır. İkinci artırmada malın satılamaması halinde, artırma sonuç tutanağının ilan edildiği tarih esas alınmak suretiyle müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca malın tasfiye edilememesi halinde yediemin, altıncı ve sicile kayıtlı mallar bakımından yedinci fıkralarda belirtilen süreleri takip eden on gün içinde malın mülkiyetini almayı kabul eder ve varsa malın son iki yıl içinde yapılan, yoksu icra dairesince takdir edilen kıymetinin yüzde otuzu üzerinden, tarifeye göre belirlenen yedieminlik ücreti mahsup edildikten sonra bakiye tutarı öderse icra dairesi, malın mülkiyetinin yediemine devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

Sicile kayıtlı mallar bakımından yedieminin malın mülkiyetinin devrini kabul etmemesi halinde Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi, sekizinci fıkradaki süreyi takip eden bir ay içinde malın 7330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca belirlenen hurda bedelini ödeyeceğini bildirmesi ve bildirimde bulunduğu tarihten itibaren üç ay içinde hurda bedelini ödemesi halinde icra dairesi, hurdaya ayırma işlemlerini tamamlayarak malın mülkiyetinin Şirkete devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca malın tasfiye edilememesi halinde icra dairesi, malın mülkiyetinin bedelsiz olarak Türkiye Kızılay Derneğine devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

İcra mahkemesi, mülkiyetin devri için gönderilen dosyalarda, en geç on gün içinde dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda talebin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verir. Kabul kararıyla, malın mülkiyeti ilgilieve geçer; tüm haciz ve rehinler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir.

Tasfiye konusu malın vergi, ceza, prim gibi borçları, borçluya ait olup mülkiyet ilgilieve, tüm borç ve yüklerinden âri olarak geçer. Devir ve tescil işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Devir işlemlerine karşı yedieminlik alacağına dayanarak hapis hakkı kullanılamaz. Yedieminlik ücretinin varlığı, mülkiyetin devri ve buna ilişkin işlemlerin yapılmasına engel teşkil etmez.

Tasfiye masrafları, öncelikle dosyadaki avanstan, avansın bulunmaması halinde Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

Tasfiye kapsamında dosyaya ödenen tutardan; sırasıyla avanstan karşılanan masraflar, Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanan masraflar ve vergi, resim, harç gibi malın aynından kaynaklanan kamu alacakları ödenir. Kalan tutar, 9 uncu madde uyarınca muhafaza edilir, bankalarda nemalandırılır ve talep halinde nemalarıyla birlikte hak sahiplerine ödenir.

Dosyaya ödenen tutarın, Adalet Bakanlığı bütçesinden yapılan masrafi karşılayamaması halinde icra dairesi, bakiye masrafın, 6183 sayılı Kanun uyarınca borçludan tahsili için tahsil dairesine bildirimde bulunur.

İcra daireleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yedieminlerde bulunan malların tespiti için gerekli işlemleri yapar. Bu hâlde kolluktan yardım istenebilir. Adalet Bakanlığı, bu fıkra da belirtilen tespit işlemlerinin yapılması için gerekli tedbirleri alır ve düzenlemeleri yapar.

Adalet Bakanlığı, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirler ve yürürlüğe koyar. Usul ve esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu maddenin uygulanmasına başlanır. Bu husus Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde duyurulur.”

II. İLK İNCELEME

A. E.2024/205 Sayılı Başvuru Yönünden

1. Anayasa Mahkemesi içtüzüğü hükümleri uyarınca Kadir ÖZKAYA, Hasan Tahsin GÖKCAN, Basri BAĞCI, Engin YILDIRIM, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI'nın katılımlarıyla 4/12/2024 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle uygulanacak kural ve başvurunun yöntemine uygunluğu sorunları görüşülmüştür.

2. Anayasa'nın 152. ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükümlerin iptalleri için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak anılan maddeler uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali talep edilen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte kurallardır.

3. İtiraz yoluna başvuran Mahkeme, 2004 sayılı Kanun'un geçici 20. maddesinin iptalini talep etmiştir. İtiraz konusu maddede bu maddeyi ihdas eden Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla muhafaza işleminin dayanağı olan haciz kalkmış olup da yedieminde bulunan malların tasfiyesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

4. Bakılmakta olan davanın konusu muhafaza işleminin dayanağı olan icra takibine konu aracın üzerindeki haczin kalkması nedeniyle aracın mülkiyetinin MKE A.Ş.ye devrine ilişkinidir.

5. Dolayısıyla kuralın gümrük idaresinin 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu kapsamında serbest dolaşımda olmayan tasfiye konusu malların gümrük işlemlerini yapmak üzere teslim alınmaması hâlinde müteakip fıkralara göre malın tasfiye edileceğini düzenleyen üçüncü fıkrasının, bu fıkra uyarınca tasfiye edilmeyen malın 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca üzerinde haciz bulunan tasfiye konusu malın tahsil dairesi tarafından teslim alınmaması hâlinde müteakip fıkralara göre malın tasfiye edileceğini düzenleyen dördüncü fıkrasının, söz konusu fıkraya göre tasfiye edilmeyen malın tarifye göre belirlenen yedieminlik ücretini ödemek suretiyle

borçlu tarafından teslim alınmaması hâlinde müteakip fıkralara göre malın tasfiye edileceğini düzenleyen beşinci fıkrasının, bu fıkra uyarınca da malın tasfiye edilmemesi hâlinde rehin hakkı sahibi tarafından teslim alınmayan malın müteakip fıkralara göre tasfiye edileceğini düzenleyen altıncı fıkrasının bakılmakta olan davada uygulanma imkânı bulunmamaktadır. Bu itibarla anılan fıkralara ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

6. Ayrıca kuralın yedinci fıkrasında önceki fıkralar uyarınca tasfiyesi gerçekleştirilemeyen malın icra dairesi tarafından elektronik ortamda açık artırma yoluyla satış usulü, sekizinci fıkrasında ise bu yöntemle de satılamayan malın yedimeine satışı ve onuncu fıkrasında önceki fıkralara göre tasfiye edilemeyen malın mülkiyetinin bedelsiz olarak Türkiye Kızılay Derneğine devrine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Başvuran Mahkemede bakılmakta olan davanın malın mülkiyetinin MKE A.Ş. ye devrine ilişkin olduğu dikkate alındığında kuralın yedinci, sekizinci ve onuncu fıkralarının da davada uygulanma imkânı bulunmamaktadır. Dolayısıyla söz konusu fıkralara ilişkin başvurunun da Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

7. Ayrıca kuralın tasfiye masraflarının nasıl karşılanacağını düzenleyen on dördüncü fıkrasının, tasfiye kapsamında dosyaya ödenen tutarın paylaştırılması ve bakiyenin nemalandırılması ile hak sahiplerine ödenmesini düzenleyen on beşinci fıkrasının ve dosyaya ödenen tutarın tasfiye masraflarını karşılayamaması hâlinde bakiye masrafın 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre borçludan tahsil edilmesi için tahsil dairesine bildirimde bulunulacağını düzenleyen on altıncı fıkrasının malın tasfiye sürecine ilişkin icra müdürlüğü işlemlerine yönelik olduğu anlaşıldığından bakılmakta olan davada uygulanma imkânı bulunmamaktadır. Bu itibarla anılan fıkralara ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

8. Öte yandan 6216 sayılı Kanun'un "*Anayasaya aykırılığın mahkemelerce ileri sürülmesi*" başlıklı 40. maddesinde Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla yapılacak başvurularda izlenecek yöntem düzenlenmiştir. Söz konusu maddenin (1) numaralı fıkrasında bir davaya bakmakta olan mahkemenin bu davada uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu fıkra da sayılan belgeleri dizi listesine bağlayarak Anayasa Mahkemesine göndereceği belirtilmiş; anılan fıkranın (a) bendinde de "*İptali istenen kuralların Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduklarını açıklayan gerekçeli başvuru kararının aslı*" Anayasa Mahkemesine gönderilecek belgeler arasında sayılmıştır. Maddenin (4) numaralı fıkrasında ise açık bir şekilde dayanaktan yoksun veya yöntemine uygun olmayan itiraz başvurularının Anayasa Mahkemesi tarafından esas incelemeye geçilmeksizin gerekçeleriyle reddedileceği hükmüne bağlanmıştır.

9. Anılan İhtizük'ün 46. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde de itiraz yoluna başvuran Mahkemenin gerekçeli kararında, Anayasa'ya aykırılıkları ileri sürülen hükümlerin her birinin Anayasa'nın hangi maddelerine hangi nedenlerle aykırı olduğunu ayrı ayrı ve gerekçeleriyle birlikte açıkça gösterilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

10. İhtizük'ün 49. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde ise Anayasa Mahkemesince yapılan ilk incelemede, başvuruda eksikliklerin bulunduğu tespit edilirse itiraz

yoluna ilişkin işlerde esas incelemeye geçilmeksizin başvurunun reddine karar verileceği belirtilmiştir.

11. Yapılan incelemede itiraz yoluna başvuran Mahkeme tarafından kuralın birinci fıkrasının ikinci cümlesinin, on birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “...tüm haciz ve rehinler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir.” ibaresinin, on ikinci fıkrasının ikinci cümlesi ile on üçüncü, on yedinci ve on sekizinci fıkralarının Anayasa’nın 2., 35. ve 36. maddelerine aykırı olduğunun ileri sürüldüğü ancak hangi nedenlerle anılan hükümlere aykırı olduğuna dair herhangi bir gerekçeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

12. Bu itibarla kuralın birinci fıkrasının ikinci cümlesine, on birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “...tüm haciz ve rehinler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir.” ibaresine, on ikinci fıkrasının ikinci cümlesi ile on üçüncü, on yedinci ve on sekizinci fıkralarına yönelik başvurunun 6216 sayılı Kanun’un 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi ile İhtüzük’ün 46. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendine aykırı olması nedeniyle aynı Kanun’un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından reddi gerekir.

13. Açıklanan nedenlerle 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’na 28/3/2023 tarihli ve 7445 sayılı Kanun’un 6. maddesiyle eklenen geçici 20. maddenin;

A. Üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci, onuncu, on dördüncü, on beşinci ve on altıncı fıkralarının itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkânı bulunmadığından bu fıkralara ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

B. Birinci fıkrasının ikinci cümlesinin, on birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “...tüm haciz ve rehinler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir.” ibaresinin, on ikinci fıkrasının ikinci cümlesi ile on üçüncü, on yedinci ve on sekizinci fıkralarının iptallerine yönelik başvurunun 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından REDDİNE,

C. Kalan kısmının esasının incelenmesine, yürürlüğün durdurulması talebinin esas incelemesinden karara bağlanmasına,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

B. E.2024/206 Sayılı Başvuru Yönünden

14. İhtüzük hükümleri uyarınca Kadir ÖZKAYA, Hasan Tahsin GÖKCAN, Basri BAĞCI, Engin YILDIRIM, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI’nın katılımlarıyla 4/12/2024 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle uygulanacak kural ve başvurunun yöntemine uygunluğu sorunları görüşülmüştür.

15. Bakılmakta olan davanın konusu muhafaza işleminin dayanağı olan haczin kalkması nedeniyle malın mülkiyetinin yediimine devredilmesine ilişkindir. İtiraz yoluna başvuran Mahkeme 2004 sayılı Kanun’un geçici 20. maddesinin iptalini talep etmiştir.

16. E.2024/205 sayılı başvurunun ilk incelemesinde kuralın üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, onuncu, on dördüncü, on beşinci ve on altıncı fıkralarına yönelik gerekçeler bu başvuru yönünden de geçerlidir. Bu itibarla söz konusu fıkraların davada uygulanma imkânı bulunmadığından bu fıkralara ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

17. Ayrıca bakılmakta olan davanın konusunun tasfiye konusu aracın mülkiyetinin yediemine devredilmesi talebine ilişkin olduğu dikkate alındığında tasfiye edilemeyen malın mülkiyetinin 30/6/2021 tarihli ve 7330 sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun hükümlerine göre tespit edilen hurda bedeli üzerinden MKE A.Ş. ye devrini düzenleyen dokuzuncu fıkranın davada uygulanma imkânı bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu fıkra ile ilişkin başvurunun da Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

18. Öte yandan E.2024/205 sayılı başvurunun ilk incelemesinde kuralın birinci fıkrasının ikinci cümlesi, on birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “...*tüm haciz ve rehinler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir.*” ibaresi, on ikinci fıkrasının ikinci cümlesi ile on üçüncü, on yedinci ve on sekizinci fıkralarına yönelik gerekçeler bu başvuru yönünden de geçerlidir. Buna göre söz konusu ibare ve fıkraların Anayasa’nın 2., 35. ve 36. maddelerine aykırı olduğunun ileri sürüldüğü ancak hangi nedenlerle anılan hükümlere aykırı olduğuna dair herhangi bir gerekçeye yer verilmediği anlaşıldığından bu ibare ve fıkralara yönelik başvurunun 6216 sayılı Kanun’un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından reddi gerekir.

19. Açıklanan nedenlerle 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’na 28/3/2023 tarihli ve 7445 sayılı Kanun’un 6. maddesiyle eklenen geçici 20. maddenin;

A. Üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, dokuzuncu, onuncu, on dördüncü, on beşinci ve on altıncı fıkralarının itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkânı bulunmadığından bu fıkralara ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

B. Birinci fıkrasının ikinci cümlesinin, on birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “...*tüm haciz ve rehinler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir.*” ibaresinin, on ikinci fıkrasının ikinci cümlesi ile on üçüncü, on yedinci ve on sekizinci fıkralarının iptallerine yönelik başvurunun 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından REDDİNE,

C. Kalan kısmının esasının incelenmesine, yürürlüğün durdurulması talebinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. BİRLEŞTİRME KARARI

20. 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’na 28/3/2023 tarihli ve 7445 sayılı Kanun’un 6. maddesiyle eklenen geçici 20. maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesi, ikinci fıkrası, dokuzuncu fıkrası, on birinci fıkrasının birinci cümlesi ile ikinci cümlesinde yer alan “*Kabul kararıyla, malın mülkiyeti ilgilie geçer;*...” ibaresi ve on ikinci fıkrasının birinci cümlesinin iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebiyle yapılan

itiraz başvurusuna ilişkin E.2024/206 sayılı davanın, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle E.2024/205 sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esasının kapatılmasına, esas incelemenin E.2024/205 sayılı dosya üzerinden yürütülmesine 4/12/2024 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

IV. ESASIN İNCELENMESİ

21. Başvuru kararları ve ekleri, Raportör Özge ULUKAYA tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükümleri, dayanan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüldüğü düşünüldü:

A. Genel Açıklama

22. Haciz; bir alacağının elde edilmesi için borçluya ait mal, hak ve alacaklara hukukten el konulmasıdır. Borçluya ait taşınır mallar ve taşınmazlar ile diğer haklar ve alacaklar haczin konusunu oluşturmaktadır.

23. Haczeden taşınır malların ne şekilde muhafaza edileceği 2004 sayılı Kanun'un 88. maddesinde düzenlenmiştir. Anılan maddenin birinci fıkrasında haczedilen paraların, banknotların, hamiline ait senetlerin, poliçelerin ve sair ciro su kabil senetler ile altın, gümüş ve diğer kıymetli şeylerin bizzat icra dairesi tarafından muhafaza edileceği belirtilmiştir.

24. Maddenin ikinci fıkrasında diğer taşınır malların muhafaza altına alınacağı ve alacaklının muvafakat etmesi hâlinde istenildiği zaman verilmek şartıyla geçici olarak borçlu yedinde veya üçüncü kişinin nezdinde bırakılabileceği hükme bağlanmıştır.

25. Beşinci fıkranın birinci cümlesinde ise haczedilen malların, Adalet Bakanlığı tarafından yetki verilen gerçek veya tüzel kişilere ait lisanslı yediemin depolarında muhafaza edilmesi öngörülmüştür. Buna göre alacaklının muvafakat etmemesi hâlinde anılan birinci fıkrada sayılanların dışında kalan haczedilmiş taşınır mallar yediemin depolarında muhafaza edilecektir.

26. Anılan Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasında haczedilen bir malın satılmasının Kanun'da öngörülen süre içinde istenmemesi veya satış talebi geri alınıp da yine öngörülen süre içinde yenilenmemesi hâlinde mal üzerindeki haczin kalkacağı hüküm altına alınmıştır. Söz konusu maddenin üçüncü fıkrasında birinci fıkra gereğince haczin kalkmasına sebebiyet veren alacaklının mala yönelik olarak haczin konulması ve muhafazası gibi tüm giderlerden sorumlu olacağı hükme bağlanmıştır.

27. Muhafaza işleminin dayanağı olan haczin kalkmasına rağmen yedieminde bulunan malların tasfiyesine ilişkin usul ve esaslar Kanun'un 88/a maddesinde düzenlenmiştir. İtiraz konusu kuralların da yer aldığı geçici 20. maddede ise 7445 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla muhafaza işleminin dayanağı olan haciz işlemi kalkmasına rağmen yedieminde bulunan malların tasfiye usulüne ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

28. Buna göre yedieminde bulunan malların tasfiyesi, muhafaza işleminin dayanağı olan haczin 7445 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce kalkmış olması hâlinde 2004

sayılı Kanun'un geçici 20. maddesi; 7445 sayılı Kanun'un yrrlge girdiği tarihten sonra kalkmış olması hâlinde ise 2004 sayılı Kanun'un 88/a maddesi kapsamında gerçekleşecektir.

29. Anılan Kanun'un 88/a ve geçici 20. maddelerinin yedieminde bulunan malların tasfiyesini düzenlediği dikkate alındığında her iki madde kapsamında tasfiyeye tabi tutulacak malların para, banknot, hamiline ait senet, poliçe ve sair cirosu kabil senet ile altın, gümüş ve diğer kıymetli şeyler dışında kalan borçluya ait taşınır mallar olduğu anlaşılmaktadır.

B. Anlam ve Kapsam

30. 2004 sayılı Kanun'un geçici 20. maddesinin birinci fıkrasının itiraz konusu birinci cümlesinde 7445 sayılı Kanun'un yrrlge girdiği tarih itibarıyla, muhafaza işleminin dayanağı olan haciz kalkmış olup da yedieminde bulunan malların takibin yapıldığı yer icra dairesince geçici 20. madde uyarınca resen tasfiye edileceği hükme bağlanmıştır.

31. Anılan maddenin itiraz konusu ikinci fıkrasında tasfiye edilecek mallara ilişkin bilgilerin icra dairesi tarafından Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi'nde (UYAP) duyurulacağı belirtilmiştir. Buna göre tasfiye konusu mala ilişkin bilgiler UYAP aracılığıyla duyurulacak ancak tasfiye konusu malın maliki olan borçluya veya mal üzerinde hak sahibi olan ilgili kişilere malın tasfiyesine başlandığı ayrıca bildirilmeyecektir.

32. Maddenin beşinci fıkrasında önceki fıkralara göre malın tasfiyesinin gerçekleşmemesi hâlinde borçlunun tasfiye idaresine verilen süreyi takip eden on gün içinde tarifeye göre belirlenen yedieminlik ücretini ödeyerek malı teslim alabileceği hükme bağlanmış, benzer şekilde altıncı fıkrada rehin hakkı sahibinin önceki fıkralara göre tasfiye edilemeyen mal için beşinci fıkrada borçluya verilen sürenin bitiminden itibaren on gün içerisinde rehinden kaynaklı haklarını icra dairesine bildirebileceği belirtilmiştir. Rehlin hakkı sahibinin anılan düzenleme kapsamında bildirimde bulunması hâlinde tasfiye sürecinin sona ereceği anlaşılmaktadır.

33. Yedinci fıkrada sicile kayıtlı malların önceki fıkralara göre tasfiye edilememesi durumunda, icra dairesi tarafından gecikilmeksizin Kanun'un elektronik açık artırma suretiyle satışına ilişkin hükümleri kapsamında resen satılacağı belirtilmiştir.

34. İtiraz konusu sekizinci fıkrada yedieminin önceki fıkralara göre tasfiye edilemeyen malın mülkiyetini yine önceki fıkralar uyarınca belirlenen süreyi takiben on gün içinde almayı kabul edebileceği hükme bağlanmıştır. Kuralın ikinci cümlesine göre malın yediemine teslim edilebilmesi için tasfiyeye konu malın iki yıl içinde yapılmış kıymet takdiriyle tespit edilen bedelin, belirtilen şekilde yapılmış bir kıymet takdirinin bulunmaması durumunda ise icra dairesi tarafından takdir edilen bedelin yüzde otuzu üzerinden tarifeye göre belirlenen yedieminlik creti mahsup edildikten sonra tespit edilen tutarın yediemin tarafından ödenmesi gerekmektedir. Tespit edilen tutarın ödenmesi hâlinde icra dairesi tasfiyeye konu malın mülkiyetinin yediemine devredilmesine karar verilmesi talebiyle icra mahkemesine başvuracaktır.

35. İtiraz konusu dokuzuncu fıkrada sicile kayıtlı malların yediemin tarafından mülkiyetin devrini kabul etmemesi durumunda MKE A.ř.nin sekizinci fıkrada belirtilen süreyi takiben bir ay içinde 7330 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (4) numaralı fıkrası

kapsamında belirlenen hükümlerine göre tespit edilen hurda değeri üzerinden malın mülkiyetini kabul edebileceği hükme bağlanmıştır.

36. Bu itibarla geçici 20. maddede kademeli bir tasfiye usulünün benimsendiği anlaşılmaktadır. Muhafaza işleminin dayanağı olan haczin kalkmasına rağmen yedieminde bulunan malın söz konusu maddede düzenlenen ve öncelikli olarak uygulanacağı anlaşılan usulle tasfiye edilememesi hâlinde takip eden usullere göre tasfiyenin gerçekleştirilmesi gerekecektir. Başka bir anlatımla bir malın anılan maddede düzenlenen bir yöntemle tasfiye edilebilmesi bu yöntemden önce uygulanması gereken usullerle tasfiyenin gerçekleşmemesine bağlıdır.

37. Maddenin on birinci fıkrasının itiraz konusu birinci cümlesinde icra mahkemesi tarafından geçici 20. madde kapsamında mülkiyetin devri için gönderilen dosyalarda en geç on güç içinde ve dosya üzerinden talebin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verileceği hükme bağlanmıştır. Buna göre icra mahkemesi mülkiyetin devrine yönelik icra dairesinin başvurularını on güç içinde duruşma yapmaksızın karara bağlayacak ve icra mahkemesi kararına karşı kanun yoluna başvurulamayacaktır. Belirtilen fıkranın ikinci cümlesinde ise kabul kararıyla malın mülkiyetinin ilgili kişiye geçeceği ve mülkiyetin devrinin mal üzerinde bulunan tüm haciz ve rehinler kaldırılmak suretiyle gerçekleşeceği belirtilmiştir. Anılan cümlede yer alan *“Kabul kararıyla, malın mülkiyeti ilgiliye geçer; ...”* ibaresi itiraz konusu bir diğer kuralı oluşturmaktadır.

38. Maddenin on ikinci fıkrasının itiraz konusu birinci cümlesinde tasfiye konusu malın vergi, cezai prim gibi borçlarının borçluya ait olduğu hükme bağlanmış, malın mülkiyetinin ilgili kişiye tüm borç ve yüklerinden âri olarak geçeceği belirtilmiştir.

C. İtirazın Gerekçesi

39. Başvuru kararlarında özetle; itiraz konusu kurallarla muhafaza işleminin dayanağı olan haciz işlemi sona ermesine rağmen yedieminde bulunan malların takibin yapıldığı yer icra dairesince resen tasfiye edileceğinin düzenlendiği ancak tasfiye sürecinde borçluya ve rehin hakkı sahibine tebligat yapılma zorunluluğunun öngörülmediği, borçlunun malı teslim almasının yediemin ücretinin ödenmesine bağlı kıldığı, malın değerinin yüzde otuzu üzerinden yediemine, hurda bedeli üzerinden MKE A.Ş. ye, bedelsiz olarak da Türkiye Kızılay Derneğine devir hakkının tanındığı, mülkiyet hakkının devrine ilişkin kararın dosya üzerinden ve kesin olarak verilmesinin hak arama özgürlüğüyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralların Anayasa’nın 2., 35. ve 36. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Ç. Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

1. Kanun’un Geçici 20. Maddesinin Birinci Fıkrasının Birinci Cümlesi ile İkinci Fıkrasının İncelenmesi

40. 6216 sayılı Kanun’un 43. maddesi uyarınca kurallar, ilgisi nedeniyle Anayasa’nın 5. maddesi yönünden de incelenmiştir.

41. İtiraz konusu kurallar 7445 sayılı Kanun’un yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, muhafaza işleminin dayanağı olan haciz kalkmış olup da yedieminde bulunan malların icra dairesi tarafından 2004 sayılı Kanun’un geçici 20. maddesi kapsamında resen tasfiye

edileceğini ve tasfiye edilecek mallara ilişkin bilgilerin icra dairesi tarafından UYAP'ta duyurulacağını öngörmektedir.

42. Anayasa'nın 35. maddesinde “*Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir./ Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir./ Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.*” denilmek suretiyle mülkiyet hakkı güvenceye bağlanmıştır.

43. Anayasal anlamda mülkiyet hakkı ekonomik değer ifade eden ve değeri parayla ölçülebilen her türlü mal varlığı hakkını kapsamaktadır (AYM, E.2018/106, K.2019/80, 16/10/2019, § 14). Bu bağlamda mülkiyet hakkı, maddi varlığı bulunan taşınır ve taşınmaz mal varlığını kapsadığı gibi maddi bir varlığı bulunmayan hak ve alacakları da içermektedir.

44. Anayasa'nın anılan maddesinde bir temel hak olarak güvence altına alınmış olan mülkiyet hakkı; kişiye -başkasının hakkına zarar vermemek ve kanunların koyduğu sınırlamalara uymak koşuluyla- sahibi olduğu şeyi dilediği gibi kullanma ve tasarruf etme, onun semerelerinden yararlanma imkânı veren bir haktır (AYM, E.2022/128, K.2023/136, 26/7/2023, § 18; *Mehmet Akdoğan ve diğerleri* [1. B.], B. No: 2013/817, 19/12/2013, § 32).

45. Muhafaza işleminin dayanağı olan haciz kalkmış olup da yedieminde bulunan borçluya ait taşınır malların tasfiyesine ilişkin kuralların borçlu bakımından mülkiyet hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği konusunda tereddüt bulunmamaktadır. Öte yandan kurallarla, borçluya ait olan malın mülkiyetinin devrinin her türlü haciz ve rehin kaldırılmak suretiyle devredileceği öngörüldüğünden taşınmaz üzerinde lehine haciz işlemi gerçekleştiren kişiler ile rehin hakkı sahibi kişilerin alacaklarından kaynaklanan mülkiyet hakkının da etkilendiği açıktır.

46. Anayasa'nın 5. maddesi insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamayı devletin temel amaç ve görevleri arasında saymıştır. Devlet, kişilerin mülkiyet hakkından tam anlamıyla yararlanabilmeleri ve etkili bir şekilde mülkiyet hakkının korunması amacıyla yasal, idari, mali, yargısal ve diğer önlemleri almak zorundadır.

47. Anayasa'nın 35. maddesinde bir temel hak olarak güvence altına alınmış olan mülkiyet hakkının etkili bir şekilde korunabilmesi yalnızca devletin bu hakka müdahaleden kaçınmasıyla sağlanamaz. Anayasa'nın 5. ve 35. maddeleri uyarınca devletin mülkiyet hakkının korunmasına ilişkin pozitif yükümlülükleri de bulunmaktadır. Bu pozitif yükümlülükler kimi durumlarda özel kişiler arasındaki uyumsuzluklar da dâhil olmak üzere mülkiyet hakkının korunması için belirli tedbirlerin alınmasını gerektirmektedir (AYM, E.2021/82, K.2022/167, 29/12/2022, § 17; E.2019/11, K.2019/86, 14/11/2019, § 13; *Eyyüp Boynukara* [1. B.], B. No: 2013/7842, 17/2/2016, §§ 39-40; *Osmanoğlu İnşaat Eğitim Gıda Temizlik Hizmetleri Petrol Ürünleri Sanayi Ticaret Limited Şirketi* [2. B.], B. No: 2014/8649, 15/2/2017, § 44).

48. Anayasa'nın anılan maddeleri uyarınca devletin pozitif yükümlülükleri çerçevesinde -özel kişiler arası uyumsuzluklarla ilgili olsun ya da olmasın- yargı kararlarının uygulanması ve kişilerin alacaklarına kavuşması bakımından etkili bir icra sistemi kurma sorumluluğu bulunmaktadır. Özel kişiler arasındaki uyumsuzluklarda devletin mülkiyet hakkına ilişkin pozitif yükümlülükleri, karşılıklı hak ve menfaatler dengesine dayanmaktadır. Alacakların icrasına ilişkin süreç bakımından da durum böyledir (*Hesna Funda Baltalı ve Baltalı Gıda Hayvancılık San. ve Tic. Ltd. Şti.* [GK], B. No: 2014/17196, 25/10/2018, § 71; AYM, E.2019/11, K.2019/86, 14/11/2019, § 14).

49. 2004 sayılı Kanun'un 88/a maddesinde genel olarak muhafaza işleminin dayanağı olan haczin kalkmasına rağmen yedieminde bulunan malların tasfiye usulü düzenlenmişken anılan Kanun'un geçici 20. maddesinde 7445 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce muhafaza altına alınmış ancak muhafaza işleminin dayanağı olan haczin kalkmış olmasına rağmen yedieminde bulunan malların tasfiyesine ilişkin hükümler öngörölmüştür.

50. Her iki tasfiye usulünde de yedieminde bulunan malların tasfiyesinin takibin yapıldığı icra dairesi tarafından resen gerçekleştirileceği ve tasfiyeye konu mallara ilişkin bilgilerin UYAP üzerinden duyurulacağı hükme bağlanmıştır. 2004 sayılı Kanun'un 88/a maddesinde ilgili tasfiye aşamasına gelindiğinde borçluya, tasfiyeye konu mal üzerinde rehin hakkı bulunması durumunda rehin hakkı sahibine, yediemine ve MKE A.Ş. ye malın teslim alınabileceği, aksi hâlde müteakip fıkra hükümlerine göre tasfiyeye devam edileceği ihtarını içerecek şekilde tebligat yapılması gerektiği düzenlenmiştir.

51. Anılan Kanun'un geçici 20. maddesi kapsamında öngörölen tasfiye usulünde ise ilgili kişilere tebligat yapılmasını zorunlu kılan bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Söz konusu tasfiye usulleri arasındaki bir diğ er fark yediemin tarafından tasfiyeye konu malın teslim alınması için ödenmesi gereken miktara yöneliktir. Kanun'un 88/a maddesinin altıncı fıkrasında yediemin tarafından malın teslim alınması için ödenmesi gereken bedelin kıymet takdirinin *yüzde kırkı* üzerinden hesaplanacağı hükme bağlanmışken geçici 20. maddenin sekizinci fıkrasında bu oran *yüzde otuz* olarak belirlenmiştir. Bu itibarla geçici 20. maddede düzenlenen tasfiye usulünün 88/a maddesinde yer alan genel tasfiye usulünden farklılaştığı anlaşılmıştır.

52. Kanun'un itiraz konusu kuralların da yer aldığı geçici 20. maddesinde öngörölen tasfiye sistemiyle yedieminde bulunduğu sürece kullanılamayacağı anlaşılan malların kullanıma kazandırılması, aynı zamanda malın muhafaza süresi ve kullanılmama nedeniyle zarar görmesinin engellenmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Öte yandan muhafaza sebebi ortadan kalkan malın tasfiyesiyle birlikte muhafaza edilmesi gereken diğ er mallar için yediemin nezdinde yer temin edilmesi de sağlanabilecektir.

53. Haciz ve sonrasında malların tasfiye sürecinin devletin pozitif yükümlölükleri çerçevesinde oluşturulan icra sisteminin bir parçası olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim kurallar muhafaza sebebi olan haczin sona erdiği malların tasfiyesini düzenlemektedir.

54. Devlet bu sistemi kurarken gerek alacaklıların gerekse de borçlu ve üçüncü kişilerin hak ve menfaatlerini gözetmek, kişilerin mülkiyet haklarının korunması için gerekli tedbirleri almak durumundadır (AYM, E.2021/82, K.2022/167, § 21).

55. Geçici 20. maddede tasfiyeye konu malın mülkiyetinin borçlu tarafından teslim alınmaması hâlinde borçlu dışındaki üçüncü kişilere devrine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Söz konusu maddenin on birinci fıkrası gereğince malın devir ve teslim işlemlerinin tüm haciz ve rehinler kaldırılarak gerçekleşeceği dikkate alındığında tasfiye konusu mal üzerinde lehine haciz bulunan alacaklıların veya rehin hakkı sahibi kişilerin hak kaybına uğraması mümkündür.

56. Anayasal güvence altında olan mülkiyet hakkının devlete yüklediği pozitif yükümlölükler, icra sürecinin tüm aşamalarında alacaklının, borçlunun ve diğ er hak sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunmasını sağlayacak mekanizmaların oluşturulmasını

gerektirmektedir. Mülkiyetin devriyle sonuçlanabileceği öngörülen, ayrıca devir durumunda tüm haciz ve rehinlerin kaldırılacağı düzenlenen tasfiye sisteminde; tasfiye konusu malın maliki olan borçluya, rehin hakkı sahibine ve diğer haciz alacaklıları ile ilgili diğer kişilere tasfiye işlemlerinin keyfi veya hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek itiraz edebilme imkânı tanınması şarttır. Anılan kişilerin bu süreçteki işlemlere itiraz etme imkânına sahip olması tasfiye sürecinden haberdar olmalarına ve bu süreçte etkin şekilde katılmalarını sağlayacak şekilde dâhil edilmelerine bağlıdır.

57. İtiraz konusu kurallarda tasfiye sürecinin resen başlatılacağının öngörüldüğü dikkate alındığında menfaati etkilenen kişilerin sürece müdahil olabilmesi için öncelikle tasfiyeden haberdar edilmeleri gerekmektedir. Kurallarda tasfiyeye konu mallara ilişkin bilgilerin UYAP üzerinden ilan edileceği belirtilmesine rağmen resen işleyeceği belirtilen tasfiye usulünde tasfiyeye konu malın maliki olan borçlu dâhil olmak üzere menfaati etkilenecek ilgili kişilerin sürece dâhil olmalarını sağlayacak bir mekanizma öngörülmemiştir. Başka bir deyişle kurallarda öngörülen tasfiye süreci, malın tasfiyesinin borçludan habersiz şekilde mülkiyetin devriyle sonuçlanmasına ve devirle birlikte mal üzerindeki rehin hakkının ve diğer hacizlerin hak sahiplerinden habersiz olarak kaldırılmasına yol açabilecek niteliktedir. Bu bağlamda tasfiyeye konu mallara ilişkin bilgilerin UYAP'ta ilan edilmesiyle borçlu ve diğer kişilere hak ve menfaatlerinin korunmasını sağlayacak şekilde tasfiye sürecine dâhil olma imkânının tanındığı söylenemez.

58. Tasfiye konusu malın mülkiyetinin malik olan borçlunun bilgisi dışında devredilebileceği, benzer şekilde mülkiyetin devriyle birlikte mal üzerindeki rehin hakkının ve diğer hacizlerin kaldırılabilmesi dikkate alındığında borçlunun ve diğer hak sahiplerinin tasfiyeden haberdar edilerek hak ve menfaatlerinin korunması için yapılan işlemlere itiraz etme imkânı sağlayacak bir sürecin öngörülmemesi mülkiyet hakkının devlete yüklediği pozitif yükümlülüklerle bağdaşmamaktadır.

59. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 5. ve 35. maddelerine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kurallar, Anayasa'nın 5. ve 35. maddelerine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 13. ve 36. maddeleri yönünden ayrıca incelenmemiştir.

2. Kanun'un Geçici 20. Maddesinin Sekizinci ve Dokuzuncu Fıkralarının, On Birinci Fıkrasının Birinci Cümlesi ile İkinci Cümlesinde Yer Alan “Kabul kararıyla, malın mülkiyeti ilgiliye geçer;...” İbaresinin ve On İkinci Fıkrasının Birinci Cümlesinin İncelenmesi

60. 2004 sayılı Kanun'un geçici 20. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi ile ikinci fıkrasının iptalleri nedeniyle anılan maddenin sekizinci ve dokuzuncu fıkralarının, on birinci fıkrasının birinci cümlesi ile ikinci cümlesinde yer alan “Kabul kararıyla, malın mülkiyeti ilgiliye geçer;...” ibaresinin ve on ikinci fıkrasının birinci cümlesinin uygulanma imkânı kalmamıştır. Bu nedenle söz konusu fıkralar, cümle ve ibare 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve bu kurallar yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

V. İPTALİN DİĞER KURALLARA ETKİSİ

61. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrasında kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün belirli kurallarının iptali, diğer kurallarının veya tümünün uygulanmaması sonucunu doğuruyorsa bunların da Anayasa Mahkemesince iptaline karar verilebileceği öngörülmektedir.

62. 2004 sayılı Kanun'un geçici 20. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinin ve ikinci fıkrasının iptalleri nedeniyle uygulanma imkânı kalmayan anılan maddenin kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

VI. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

63. Başvuru kararında özetle, itiraz konusu kuralların uygulanmaları hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğabileceği belirtilerek yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'na 28/3/2023 tarihli ve 7445 sayılı Kanun'un 6. maddesiyle eklenen geçici 20. maddenin;

A. Birinci fıkrasının birinci cümlesine,

B. İkinci fıkrasına,

C. Sekizinci ve dokuzuncu fıkralarına,

Ç. On birinci fıkrasının;

1. Birinci cümlesine,

2. İkinci cümlesinde yer alan “*Kabul kararıyla, malın mülkiyeti ilgiliye geçer:...*” ibaresine,

D. On ikinci fıkrasının birinci cümlesine,

yönelik yürürlüğün durdurulması taleplerinin, koşulları oluşmadığından REDDİNE 27/3/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VII. HÜKÜM

9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'na 28/3/2023 tarihli ve 7445 sayılı Kanun'un 6. maddesiyle eklenen geçici 20. maddenin;

A. 1. Birinci fıkrasının birinci cümlesinin,

2. İkinci fıkrasının,

Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE,

B. Kalan kısmının 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE,

27/3/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

**Başkan
Kadir ÖZKAYA**

**Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN**

**Başkanvekili
Basri BAĞCI**

**Üye
Engin YILDIRIM**

**Üye
Rıdvan GÜLEÇ**

**Üye
Recai AKYEL**

**Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ**

**Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU**

**Üye
Selahaddin MENTEŞ**

**Üye
İrfan FİDAN**

**Üye
Kenan YAŞAR**

**Üye
Muhterem İNCE**

**Üye
Yılmaz AKÇİL**

**Üye
Ömer ÇINAR**

**Üye
Metin KIRATLI**